

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Æblekassen

2021

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Æblekassen er en nyere institution, der har eksisteret i 3 år, vi har derfor i de sidste 2 år haft fokus på at få skabt et stærkt pædagogisk fundament, som tager udgangspunkt i Reggio Emilia, som er den pædagogiske retning vi orienteres os efter. Her har vi blandt andet haft fokus på hvordan vi tilrettelægger vores projektdage, hvor vi er opdelt i mindre grupper. Her har vi fået vores Atelier i spil og ansat en Atelierista (værkstedspædagog). Vores Atelierista er pædagog med base i Atelieret og i sansehaverne på legepladsen og inviterer børnegrupperne ind i rummet, hvor fra kreativitet opstår og spredt sig ud på stuerne, hvor det skaber genklang mellem etagerne og tilbage til Atelieret.

Det er i Atelieret og i sansehaverne, at de små grupper på skift kommer for at lave projekter, der stimulerer alle sanserne. I Atelieret roder der på den gode måde med bølter af farve blandinger, beholdere med tuscher og pensler, tykke papirruller og kasser med ispinde, tandstikker og papprør. Der er stofrester, plasticlåg, perler, slikpapir og andre gode grund- og genbrugsmaterialer, der kan inspirere børnene kreativitet og nysgerrighed. Vi oplever, at i børns hænder og med en smule guidning kan simple materialer blive til de mest fantastiske skabninger og væsener.

Eksempel på en session i Atelieret:

En gruppe børn skal fordybe sig i at lave aber, da børnene er meget interesseret i vilde dyr. Atelieristaen har taget nogle billeder med af aber. Nogle af billederne viser Close up portrætter af abernes ansigter. På andre billeder sidder, kravler eller svinger de i træerne.

Atelieristaen og børnene taler om, hvor aberne bor, hvad de spiser, og de gennemgår abens krop, for nu skal børnene tegne deres egen abe med sort tusch på papir.

Mens nogle børn tegner helt til kant, holder andre sig til et lille hjørne af papiret. Tuschstreger bliver til pelshår. Børnene tegner deres abe præcis, som de synes, den skal være.

De pædagogiske gevinster vi har observeret i leg med kunst:

Vi har oplevet at børnene får mod på at prøve. Når børnene arbejder frit med at finde deres eget udtryk i kunstneriske projekter, er der ikke noget rigtigt eller forkert. Det giver dem mod til hele tiden at kaste sig ud i nye projekter.

Vi har oplevet at børnene træner vigtig øje-hånd-koordination. At tegne er at se. Børnene trænes i at overføre det, de ser, til papiret. Dermed trænes ikke bare øje-hånd-koordination og finmotorik, men også børnenes perception af verden. De får et visuelt sprog at udtrykke sig i.

Vi har oplevet at børnene opøver evner til problemløsning. I børnenes søgen efter den rigtige farveblanding eller deres forsøg med at sætte materialer sammen kan de møde problemer, de skal løse. Måske er der tip at hente fra sidekammeraten, og så trænes også samarbejde om problemløsning.

Vi oplever at vores måde at tilrettelægge vores pædagogiske læringsmiljø, er med til at skabe et mere intenst og nærværende lærings miljø. Det giver os bedre mulighed for at tilpasse aktiviteterne til gruppernes behov, hvad enten de er opdelt efter socialt definerede grupper eller aldersopdelte grupper.

I forhold til fri leg har vi legezoner på stuerne. Legezonerne er med til at mindske konflikter da disse er med til at skabe en genkendelighed for børnene som er med til at skabe ro. Vi skal være opmærksomme på at legezonerne skal være dynamiske, forstået på den måde, at de skal kunne ændres i forhold til, hvilke behov børnene har.

Det vigtigste i institutionen er, at vi følger børnenes spor. Det vil sige, at vi tilpasser læreplanstemaerne til de interesser børnene udviser. Vi tilpasser aktiviteterne så der er en balance mellem børnenes interesser, overvejelser om gruppedannelse og læreplanstemaerne.

For at undersøge hvad børnene får ud af vores måde at tilrettelægge vores pædagogiske læringsmiljø, benytter vi tilgængelige data, såsom TOPI, sprogvurderinger, vores eget udviklede dokumentationsskema. Dog er den vigtigste metode og en af de mest nærliggende måder at undersøge på, gennem samtaler med børn. Det er vigtigt at bruge dialogen som mulighed. Ikke blot for at evaluere, men også for at børnene føler sig værdsat og hørt.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

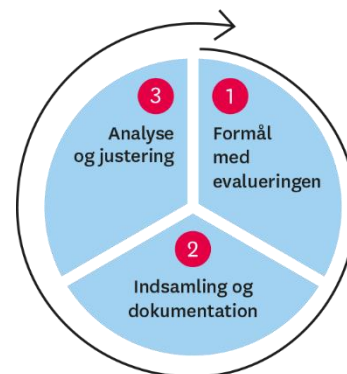
Der afsættes årligt et personalemøde af til at evaluere vores pædagogiske praksis. Her benytter vi "Redskab til selvevaluering", hvor personalet opdeles i mindre grupper på tværs af afdelingerne og evaluere alle temaerne i læreplanen. Dette er senest blevet gjort d. 26/8 2021. Ud over den årlige evaluering, så evalueres læreplanen, som et fast punkt på teammøderne 4 gange om året. I denne evaluering medtages data fra både tidligere år og nuværende år, såsom TOPI og sprogvurderinger.

Det vil sige at læreplanen bliver evalueret 5 gange årligt af hele huset, med det formål at evalueringerne sætter tydelige spor i vores pædagogiske læringsmiljøer.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Vi har arbejdet med den lokale skriftlige læreplan på vores PU (Pædagogisk Udvalg), hvor en repræsentant fra hvert team har bidraget til læreplanen. Derudover har vi på personalemøder og pædagogisk lørdag lavet workshops. Vi har inddraget forældrerådet ved at lade dem beskrive hvordan de oplever forskellige rutiner og situationer, såsom afleverings- og afhentningssituationer.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Formålet med evalueringen var at skabe meningsfulde læringsmiljøer for børnene. Vi har derfor været nysgerrige på børnenes processer når de er i mindre grupper, hvor den sociale-, sproglige- og kreative udvikling får plads til at blomstre. Vi har været nysgerrige på at se hvordan individet og fællesskabet udvikler sig i et rum som Atelieret, hvor der er fokus på at inddrage både hjernen, sindet og kroppen, og hvor børnene trækker tråde fra oplevelsen i atelieret ned på stuen og i det store børnefællesskab.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Vi har blandt andet indsamlet en masse billede dokumentation, som vi har delt med forældrene på Aula. Vi har gennem dokumentationen opdaget at børnene samarbejder med flere forskellige børn, de er opmærksomme på hinanden og inddrager hinanden i børnefællesskabet. Vi har samtidig oplevet at de har udvidet deres lyst til at lære nyt, da Atelieret rummer materialer, som børnene ikke nødvendigvis møder i deres hverdag. Denne nysgerrighed og lyst til mere viden har trukket tråde ned på stuerne, hvor den store børnegruppe har udforsket og undersøgt videre. Eksempelvis: Et barn i børnehaven har ofte svært ved at navigerer i rammerne mellem hjemmet og institutionen. Familien og stuen har et tæt samarbejde for at skabe de bedste rammer for barnet. Barnet er meget optaget af hvaler og fisk og derfor griber personalet hans interesse og laver et projekt med fisk i forbindelse med Københavns kommunes middag, hvor temaet er sild. Dette inddrager både det store børnefællesskab og det mindre fællesskab.

Børnene laver deres egne fortolkninger af fisk og havdyr og dette skaber en større nysgerrighed omkring hvordan lugter og føles fisk. Er de ru, fedtede eller glatte? Personalet bestiller nogle sild, som de sammen med børnene kan undersøge. De leger en masse "Fiske-leg" og for skabt et en ny viden.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Vi har lært at når vi lykkes med at få skabt et meningsfuldt læringsmiljø, så møder vi børnene hvor de er i deres udvikling og vi kan målrettet understøtte deres videre udvikling samt guide forældrene i hvordan de kan bidrage til udviklingen.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Evalueringen har givet anledning til at justere vores fysiske rammer og nytænke dem i forhold til børnegruppen. Samtidig har vi kigget på vores rutiner, såsom garderoben, måltidet og toilettet, for at få skabt et læringsmiljø gennem hele dagen. Her bliver der nu også tænkt i mindre grupper og at se situationen som en aktivitet, frem for en situation, der handler om at komme fra A til B. Vi er også blevet opmærksomme på at sprogarbejdet gerne må fylde mere i den eksisterende praksis, da vi modtager flere og flere børn, som taler flere sprog. Vi vil være opmærksomme på at vi ikke kun får skabt læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i et dansktalende barn med danske legenormer, men nytænker læringsmiljøerne i forhold til de børn der går i Æblekassen.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

"Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

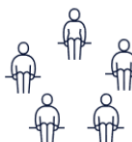
Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Forældrene er kommet med deres bidrag af forskellige situationer til den pædagogiske læreplan. Dette kan læses i læreplanen. I forhold til evalueringen, blev det gjort som planlagt på forældrerådsmødet d. 1/11 2021. På forældrerådsmødet blev der evalueret ud fra følgende model:

Inspiration til at få inputs til et konkret fokusområde/undersøgelsesspørgsmål

1. Giv forældrerådet/-bestyrelsens en præsentation af det konkrete indhold i jeres læreplan, som I ønsker deres perspektiv på.

2. Lad herefter rådet/bestyrelsen drøfte, hvordan de ser dette eller ikke ser dette komme til udtryk i jeres pædagogiske praksis.

Spørgsmål I kan stille:

Brug evt. nogle af de samme spørgsmål, I stiller jer selv (se næste side), fx:

- Kan I se vi har arbejdet med XX på den måde, vi har beskrevet i vores pædagogiske læreplan? Hvordan kan I se det? Hvordan virker det?
- Hvordan oplever I vores pædagogiske læringsmiljø i rutiner som fx måltidet eller garderoben?
- Hvor er vi stærke og hvor skal vi have mere fokus?
- Hvordan ser I sammenhængen mellem vores mål og beskrivelser af forældresamarbejdet og vores praksis?
- Hvordan fungerer forældresamarbejdet, for hvem og i hvilke situationer.

Forslag til proces - en times effektiv drøftelse i forældrerådet/-bestyrelsen

Del 1
10 minutter

Lederen og eventuelt medarbejderrepræsentanten kommer med en mundtlig redegørelse (evt. suppleret med skriftligt materiale) om fx:

- den proces, institutionen har planlagt for evalueringsarbejdet, herunder udvalgte fokusområder, undersøgelsesspørgsmål og metode til indsamling af dokumentation
- et eller flere af de valgte fokusområder, som man ønsker rådets/bestyrelsens inputs til
- de pædagogiske refleksioner og vurderinger der har været af de udvalgte fokusområder i forbindelse med evalueringen samt forslag til opfølgning

Del 2
10 minutter

Rådet/bestyrelsen spørger ind til redegørelsen og stiller uddybende spørgsmål. Ledelse og medarbejder lytter.

Del 3
20 minutter

Hvert råds-/bestyrelsesmedlem har 2 minutter til at kommentere det, der er blevet sagt. De andre medlemmer, ledelsen og medarbejderrepræsentanten lytter. Det er vigtigt, at alle råds-/bestyrelsesmedlemmer byder ind.

Del 4
5 minutter

Når alle har kommenteret redegørelsen, slutter ledelsen/medarbejderen af med højttaleren over:

- Rådets/bestyrelsens kommentarer får mig til at tænke på ...
- Det giver eventuelt anledning til, at vi ...

Del 5
15 minutter

Rådet/bestyrelsen slutter af med at drøfte, hvordan den vigtigste viden og de vigtigste pointer fra drøftelsen gives videre til forældregruppen.

Udarbejdet med inspiration fra (fra Følgeskabet.dk <https://folgeskabet.dk/artikel-bestyrelsens-arbejde-med-den-paedagogiske-laereplan/>)

Vi havde tilpasset undersøgelsesspørgsmålene, så de gav mening i forhold til Æblekassen og det kom der følgende forældrebesvarelser ud af:

- Der er sket meget i Æblekassens historie og der er kommet mere struktur. Det ses både i dagsstrukturen og det ses også i det enkelte barn og i samarbejdet. Strukturen ses i både børnekøkkenet, som er kommet i spil som et ekstra pædagogisk rum, som de største børn i institutionen benytter og har omdøbt "dragefrugterne". Atelieret er også kommet i spil og det ses at det sætter sine spor på stuerne
- Det opleves i mindre grad at legezonerne er dynamiske. Forældrene oplever at det indholdsmæssige i legezonerne er svære at vurdere, da forældrene ikke har haft så meget adgang til stuerne.
Den ene stue, som er den nyeste og sidst åbnede stue i Æblekassen, oplever at børnegruppen og stuen er godt på vej. Rammerne er der og indholdet er kommet.
Det ses at der er sket en udvikling med læringsrummene på stuerne, hvor der sker aktiviteter der understøtter alle børn.
- Legepladsen har udviklet sig med aktivitetstavler og beplantning af sansehaverne.
- Æblekassen skal ifølge forældrene have mere fokus på at legezonerne bliver mere dynamiske. Der kunne godt være mere fokus på, at børnene selv kan gå på opdagelse på tværs af huset, så det ikke altid behøver at være så planlagt. Forældrene oplever, at vi er stærke til at få dem opdelt i små grupper og have øje for børnenes interesser.
- De stuer der ikke har et lille tilstødende rum, skal have fokus på hvordan de stuer får skabt de små rum. På legepladsen opleves det at børnene er meget glade for tipierne og det kunne godt bringes i spil indenfor. Der skal være fokus på at få opdelt træet.
- Forældrene oplever at stuerne er gode til at bruge garderoben som et ekstra læringsmiljø.
- Vi skal have fokus på at formidle til forældrene, hvorfor børnene er opdelt i lige præcis de mindre grupper de er og at blive bedre til at formidle hvorfor det er sådan.
- Vi skal have fokus på Træet i ydertimerne og overfører legezonerne til Træet.
- Vi skal have fokus på kommunikationen omkring dagens indhold med konkrete lege. Der er god kommunikation ved aflevering og afhentning.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Vi vil fremadrettet have fokus på at vedligeholde vores kreative pædagogiske læringsmiljøer, men hvor der vil være mere fokus på vores sprogmiljøer. Sprog skaber relationer og relationer skaber trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Vi vil endnu ikke justere vores organisering af vores evalueringskultur, da vi kun har afprøvet denne for evaluering i 2021.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

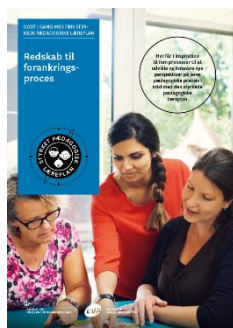
Vi har allerede justeret vores skriftlige pædagogiske læreplan på baggrund af denne evaluering. Dette kan læses i den pædagogiske læreplan, der ligger på Æblekassens hjemmeside; <https://aeblekassen-kk.aula.dk/>. Her er der taget udgangspunkt i EVA's ”Redskab til selvevaluering”.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC